

Regelrådet är ett särskilt beslutsorgan inom Tillväxtverket vars ledamöter utses av regeringen. Regelrådet ansvarar för sina egna beslut. Regelrådets uppgifter är att granska och yttra sig över kvaliteten på konsekvensutredningar till författningsförslag som kan få effekter av betydelse för företag.

Kulturdepartementet

Yttrande över promemorian Ett digitalt utvecklingsstöd till vissa tidskrifter (Ds 2024:4)

Detta ärende remitterades till Regelrådet före ikraftträdandet av förordning (2024:183) om konsekvensutredningar och bedöms därför enligt den tidigare förordningen (2007:1244) om konsekvensutredning vid regelgivning.

Regelrådets ställningstagande

Regelrådet finner att konsekvensutredningen inte uppfyller kraven i 6 och 7 §§ förordningen (2007:1244) om konsekvensutredning vid regelgivning.

Innehållet i förslaget

Remissen innehåller förslag till förordning om digitalt utvecklingsstöd till vissa tidskrifter och förslag till förordning om ändring i förordningen (2023:844) med instruktion för Mediemyndigheten.

Utredaren föreslår att ett utvecklingsstöd för anpassning till nya digitala marknadsförutsättningar införs. Det nya stödet ska kunna utgå under en begränsad tid till tidskrifter med fördjupande samhälls- och nyhetsjournalistik. Med denna beteckning avses en tidskrift som behandlar aktuella samhällsfrågor inom politik, ekonomi, kultur och samhällsliv på ett fördjupande sätt och som i sitt redaktionella innehåll ger uttryck för ett brett utbud av ämnen och perspektiv. Syftet med utvecklingsstödet är att ge sådana tidskrifter förutsättningar för en anpassning till nya digitala marknadsförutsättningar och utveckling av en hållbar affärsmodell för att på så sätt fortsatt kunna bidra till mediemångfalden.

Stödet ska utformas som ett projektstöd och får beviljas för en insats under en begränsad tid. Stöd får lämnas för högst 50 procent av kostnaden för en insats. Som förutsättningar för utvecklingsstöd ska gälla att en tidskrift med fördjupande samhälls- och nyhetsjournalistik är allmänt tillgänglig, har en ansvarig utgivare, utkommer regelbundet i eget namn med minst fyra nummer per år samt att tidskriftens publicistiska verksamhet inte väsentligt verkar mot grunderna för det demokratiska styrelseskicket. Som ytterligare förutsättningar för stöd ska gälla att tidskriften har en genomarbetad plan för konkreta utvecklingsinsatser för en digital anpassning, har ett påvisat behov av ekonomiskt stöd för genomförandet samt har långsiktiga ekonomiska förutsättningar för att bedriva sin verksamhet på affärsmässiga grunder.

Utformningen av det digitala utvecklingsstödet bygger i stora delar på det tidigare innovations- och utvecklingsstödet, och ansökningsförfarandet bör också vara detsamma. Stödet föreslås administreras av Mediemyndigheten och finansieras inom ramen för mediestödsanslaget på statsbudgeten.

Skälen för Regelrådets ställningstagande

Bakgrund och syfte med förslaget

Regeringskansliet gav den 8 juni 2023 Madeleine Sjöstedt, generaldirektör för Svenska institutet, i uppdrag att med början den 1 september biträda Kulturdepartementet med att utreda behovet av ett tidsbegränsat stöd till tidskrifter som bedriver fördjupande samhälls- och nyhetsjournalistik. Syftet med ett eventuellt stöd skulle vara att underlätta anpassningen till digitala distributions- och marknadsförutsättningar för vissa tidskrifter under en begränsad tid. Utredningen antog namnet Tidskriftsutredningen (Ku 2023:A). Uppdraget skulle redovisas till Kulturdepartementet senast den 15 mars 2024.

Regelrådet finner redovisning av bakgrund och syfte med förslaget godtagbar.

Alternativa lösningar och effekter av om ingen reglering kommer till stånd

I syfte att säkerställa att stödet kommer så många till del som möjligt har utredaren övervägt om ett tak för hur stort stödbelopp som får beviljas för en enskild insats och tidskrift bör fastställas. Bedömningen är dock att det är svårt att på förhand förutse vilka beloppsgränser som skulle vara ändamålsenliga.

Ett annat alternativ som övervägts är att Kulturrådet får ansvaret för att administrera det nya utvecklingsstödet. Motivet skulle i så fall vara att Kulturrådet ansvarar för ett annat tidskriftsstöd, nämligen stödet till kulturtidskrifter. Utredaren bedömer dock att det föreslagna utvecklingsstödet har en annan inriktning och målgrupp än stödet till kulturtidskrifter och att Mediemyndigheten därför är lämpligare för uppgiften.

Det finns ingen information i remissen om effekter av om ingen reglering kommer till stånd.

Regelrådet gör följande bedömning. Informationen om alternativa lösningar är tillräcklig. Att information om konsekvenser av utebliven reglering saknas är däremot, enligt Regelrådets uppfattning, en tydlig brist.

Regelrådet finner således redovisning av alternativa lösningar godtagbar, medan redovisning av effekter av om ingen reglering kommer till stånd är bristfällig.

Förslagets överensstämmelse med EU-rätten

Utredaren bedömer att det digitala utvecklingsstödet utgör statligt stöd men kommer att kunna omfattas av reglerna för stöd av mindre betydelse. Stödet behöver därför inte anmälas till Europeiska kommissionen för godkännande. De skäl som anges är följande.

Utredaren framhåller att utvecklingsstödet i grunden har samma övergripande syfte som det nya generella mediestödet som godkänts av kommissionen, dvs. att främja mediemångfald och demokrati. Utvecklingsstödet kan därför sägas komplettera det nya mediestödet. Stödet föreslås också finansieras inom ramen för mediestödsanslaget på statsbudgeten, varför inget additionellt stöd till sektorn uppkommer. Vidare har utformningen stora likheter med tidigare innovations- och utvecklingsstöd för digital utveckling som godkänts av kommissionen. På samma sätt som i tidigare stöd föreslås flera restriktioner i utformningen i form av begränsad stödintensitet och stödperiod.

Genom att utvecklingsstödet ska riktas till en begränsad grupp av tidskrifter, varav de flesta utgör mindre tidskrifter sett till upplaga, bedömer utredaren att stödets omfattning kommer att bli relativt låg. Vidare är bedömningen att nivån på stödbelopp per mottagare med de regler som föreslås kommer att vara relativt låg. Bedömningen är därför att det bör gå att tillämpa de regler som gäller stöd av mindre betydelse, som anger att det stödbelopp som beviljas ett enda företag av en medlemsstat inte får överstiga 300 000 euro under en treårsperiod.

Mot denna bakgrund bedömer utredaren att stödet inte behöver anmälas till och godkännas av kommissionen innan beslut kan tas om ikraftträdande.

Regelrådet gör följande bedömning. Regelrådet finner inget som talar emot utredarens bedömning och finner därmed redovisning av förslagets överensstämmelse med EU-rätten godtagbar.

Särskild hänsyn till tidpunkt för ikraftträdande och behov av speciella informationsinsatser

Det digitala utvecklingsstödet bör enligt utredaren införas så snart som möjligt, vilket bedöms kunna ske tidigast den 1 januari 2025. Skälet är att det föreslagna stödet syftar till att underlätta en anpassning som i uppdraget motiveras med nu aktuella digitala marknadsförutsättningar.

Stödet ska som föreslagits utgå i form av projektbidrag till en begränsad krets av tidskrifter. I enlighet med uppdragets utgångspunkt ska ett sådant stöd vara tillfälligt och inte ligga kvar som ett permanent stöd. Stödformen föreslås därför tidsbegränsas till utgången av 2029.

Det finns ingen information i promemorian om behov av speciella informationsinsatser.

Regelrådet gör följande bedömning. Informationen om ikraftträdande är tillräcklig. Eftersom företagen kommer att behöva ansöka om stöd ser Regelrådet det som en tydlig brist att beskrivning av behovet av informationsinsatser saknas. De, troligen företrädesvis mindre, tidskriftsföretag som inte är medlemmar i branschorganisationen Sveriges Tidskrifter kan, om inga särskilda insatser görs, missa den möjlighet till stöd som förslaget innebär.

Regelrådet finner således redovisning av särskild hänsyn till tidpunkt för ikraftträdande godtagbar, medan redovisning av behov av speciella informationsinsatser är bristfällig.

Berörda företag utifrån antal, storlek och bransch

Utredaren konstaterar sammanfattningsvis att Sverige har ett mycket stort antal tidskrifter av skiftande karaktär. Merparten av dessa berörs inte av uppdraget som har inriktning på tidskrifter med fördjupande samhälls- och nyhetsjournalistik, och målgruppen för stödet utgör därmed inte, enligt utredarens bedömning, någon omfattande grupp av tidskrifter.

Utredarens kartläggning visar att det övergripande går att identifiera ett antal kategorier av tidskrifter som bedriver denna typ av journalistik. Det rör sig om tidskrifter med bredare samhälls- och nyhetsjournalistik (ett tiotal titlar), nätmagasin med bredare samhälls- och nyhetsjournalistik (ett tiotal titlar), idéburna mindre tidskrifter (antalet tidskrifter i denna kategori bedöms vara svårt att uppskatta, då flera av dem kan ha en relativt begränsad spridning), tidskrifter/lågfrekventa dagstidningar (omkring 25 titlar) samt facktidskrifter/medlemstidningar (minst ett 50-tal tidskrifter, något beroende på definition).

Utredaren anger att kategorierna i några fall kan vara överlappande.

Regelrådet gör följande bedömning. Informationen om bransch är tillräcklig. Information om antal och storlek saknas dock helt. Antalet tidskrifter ger en viss indikation, men ett tidskriftsföretag kan ha flera, eller många, titlar i sitt utbud. Det framgår inte av konsekvensutredningen om utredaren har försökt få fram denna information, till exempel genom att kontakta branschorganisationen Svenska Tidskrifter, vilket Regelrådet ser som en tydlig brist.

Regelrådet finner därmed redovisningen av berörda företag utifrån bransch godtagbar, medan redovisningen av berörda företag utifrån antal och storlek är bristfällig.

Påverkan på berörda företags kostnader, tidsåtgång och verksamhet

Utredaren anger att det föreslagna utvecklingsstödet avses kunna ges för ett belopp motsvarande högst 50 procent av den totala kostnaden för en insats. Innebörden här är att den sökande tidskriften själv måste kunna finansiera merparten av en insats. Även om stödnivån (50 procent) i förslaget är högre än i det tidigare innovations- och utvecklingsstödet riktat till allmänna nyhetsmedier, kan en konsekvens ändå bli att några mindre ekonomiskt starka tidskrifter väljer att inte söka stödet, även om de uppfyller andra förutsättningar eller villkor.

Någon exakt uppskattning av hur många tidskrifter som kommer att söka stödet liksom den årliga kostnaden för stödet kan, enligt utredaren, inte göras på förhand. En bakgrund är att det tidigare inte funnits något liknade stöd riktat just till tidskrifter. Utfallet kommer således att bero på faktorer hos den sökande, till exempel tidskriftens storlek, utvecklingsplaner och investeringsbehov, som utredaren på förhand inte kan känna till. Med utgångspunkt från olika antaganden om antalet sökande och belopp är det dock möjligt att redovisa några alternativ för en möjlig kostnadsnivå. Under antagandet att en investering uppgår till mellan 0,5 och 1 miljoner kronor och att stödet kan finansiera 50 procent av kostnaden, kommer statens kostnad för varje beviljad stödinsats att uppgå till 0,25–0,5 miljoner kronor, eller i genomsnitt knappt 0,4 miljoner kronor. Om antalet tidskrifter som söker och beviljas stöd antas uppgå till 25 för ett enskilt år skulle statens kostnad bli knappt 9,4 miljoner kronor. Om 35 tidskrifter skulle söka och beviljas stöd, skulle statens kostnad öka till 13,1 miljoner kronor för ett enskilt år.

Ansökningsförfarandet bör, enligt utredarens bedömning, i stora delar kunna vara detsamma som för det tidigare innovations- och utvecklingsstödet. En ansökan ska vara skriftlig och ges in till Mediestödsnämnden. I praktiken sker detta genom myndighetens e-tjänster. Krav ska ställas på att en stödmottagare i efterhand lämnar in en redovisning till Mediestödsnämnden av hur stödet har använts och insatsernas resultat.

När det gäller de krav som ställs i förordningen på en genomarbetad plan för en digital marknadsanpassning och en ekonomisk plan är utredarens bedömning att sådana underlag redan utgör förekommande planeringsunderlag i ett affärsdrivande tidskriftsföretag, varför inget merarbete kan anses tillkomma i denna del. Mot denna bakgrund görs bedömningen att förslaget inte leder till en högre administrativ börda eller ökade administrativa kostnader för landets företagare som kollektiv.

Regelrådet finner redovisningen av påverkan på berörda företags kostnader, tidsåtgång och verksamhet godtagbar.

Påverkan på konkurrensförhållandena för berörda företag

Utredaren konstaterar att stödet riktar sig till en särskild grupp av tidskrifter som, allt annat lika, kommer att få ekonomiska fördelar av stödet i jämförelse med andra tidskrifter.

Regelrådet gör följande bedömning. Regelrådet bedömer att konkurrensen kommer att påverkas av förslaget, eftersom vissa tidskrifter kan få stöd men inte andra. Därtill kan vissa berörda redan ha gjort investeringar helt på egen bekostnad men som andra nu kan få bidrag för, vilket också medför en konkurrenspåverkan. Denna problematik adresseras dock inte i konsekvensutredningen, vilket Regelrådet ser som en tydlig brist.

Regelrådet finner därmed redovisningen av påverkan på konkurrensförhållandena för berörda företag bristfällig.

Regleringens påverkan på företagen i andra avseenden.

Det finns ingen information i remissen om regleringens påverkan på företagen i andra avseenden.

Regelrådet finner inget som talar för att förslaget skulle få någon påverkan på företagen i andra avseenden än vad som har redogjorts för ovan och finner därmed avsaknad av redovisning godtagbar i detta fall.

Särskilda hänsyn till små företag vid reglernas utformning

Det finns ingen information i promemorian om särskilda hänsyn till små företag vid reglernas utformning.

Regelrådet gör följande bedömning. Förslaget kommer att gynna samtliga berörda företag, även mindre aktörer. Regelrådet ser därför inte skäl att ta särskild hänsyn till dessa i bedömningen.

Regelrådet finner redovisningen av särskilda hänsyn till små företag vid reglernas utformning godtagbar.

Sammantagen bedömning

I promemorian föreslås att ett utvecklingsstöd för anpassning till nya digitala marknadsförutsättningar införs. Det nya stödet ska kunna utgå under en begränsad tid till tidskrifter med fördjupande samhälls- och nyhetsjournalistik.

Regelrådet finner att konsekvensutredningen inte uppfyller kraven avseende behov av speciella informationsinsatser, berörda företag utifrån antal och storlek samt påverkan på konkurrensförhållandena för berörda företag. Branschen borde ha redovisats på ett tydligare och mer transparent sätt. Regelrådet anser även att konkurrensen på tidskriftsmarknaden kommer att påverkas av förslaget. Detta är avgörande för helhetsbedömningen.

Regelrådet finner därför att konsekvensutredningen inte uppfyller kraven i 6 och 7 §§ förordningen (2007:1244) om konsekvensutredning vid regelgivning.

Stöd till regelgivare i konsekvensutredningsarbetet finns i [Tillväxtverkets handledning för konsekvensutredning](#).

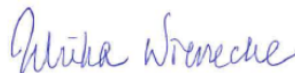
Regelrådet behandlade ärendet vid sammanträde den 26 juni 2024.

I beslutet deltog: Anna-Lena Bohm, ordförande, Hans Peter Larsson, Peter Nilsson, Lennart Renbjer och Lars Silver.

Ärendet föredrogs av: Ulrika Wienecke.

Anna-Lena Bohm
Ordförande

Ulrika Wienecke
Föredragande